ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

หมายถึง ความรู้ของชาวบ้านในท้องถิ่น ซึ่งได้มาจากประสบการณ์ และความเฉลียวฉลาดของชาวบ้าน รวมทั้งความรู้ที่สั่งสมมาแต่บรรพบุรุษ สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ระหว่างการสืบทอดมีการปรับ ประยุกต์และเปลี่ยนแปลง จนอาจเกิดเป็นความรู้ใหม่ตามสภาพการณ์ทางสังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก

248 หมู่ 5 ตำบลทุ่งแก อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

042 709 160

https://www.tungkae.go.th/

คำนำ

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก ได้จัดทำขึ้น โดยมีความตั้งใจให้ฐานข้อมูลนี้เป็นฐานของการจัดการความรู้ภูมิปัญญาของปราชญ์ และภูมิปัญญาชาวบ้านของตำบลทุ่งแกไปสู่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา นักวิจัย และผู้ที่สนใจ ได้ใช้ประโยชน์และต่อยอดความรู้ได้อย่างกว้างขวาง

กองการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก ขอขอบคุณประชาชน กลุ่มองค์กร และหน่วยงานต่างๆ ที่ได้ดำเนินการเอื้อเฟื้อข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาในครั้งนี้

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก
๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๘

การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก

****

ข้อมูลพื้นฐาน

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ มีพื้นที่ ๗๒ ตารางกิโลเมตร หรือ ๔๕,๐๓๐ ไร่ มีประชากรทั้งสิ้น ๕,๒๘๑ คน แยกเป็นชาย ๒,๖๔๘ คน หญิง ๒,๖๓๓ คน จำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด ๑,๕๓๒ หลังคาเรือน

การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติและจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแก ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนได้มีส่วนร่วมสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาขาด้านเกษตรกรรม

คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม ได้แก่ การทำการเกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	ประเภทปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่
๑	นายบรรจบ มิ่งแสง	เกษตรทฤษฎีใหม่	๑๓๔ หมู่ ๒ ตำบลทุ่งแก
๒	นายวัฒนา กลมเกลี้ยง	โคก หนอง นา	๓๗ หมู่ ๑๐ ตำบลทุ่งแก

สาขาด้านหัตถกรรม

คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช้เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต ได้แก่ งานจักสาน งานทอผ้า

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	ประเภทปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่
๑	นายณรงค์ สีดาพันธ์	งานจักสาน	๓๗ หมู่ ๑ ตำบลทุ่งแก
๒	นายปองปรีดา ภาษาดี	งานจักสาน	๘๖ หมู่ ๑ ตำบลทุ่งแก
๓	นายประนม วิเศษดั้น	งานจักสาน	๑๐๕ หมู่ ๑ ตำบลทุ่งแก
๔	นายบุญลั่น โพธิ์เลิง	งานจักสาน	๔๕ หมู่ ๕ ตำบลทุ่งแก
๕	นายอนุวงค์ นามคันโท	งานจักสาน	๘ หมู่ ๕ ตำบลทุ่งแก
๖	นายเกิง คำจอน	งานจักสาน	๕๖ หมู่ ๙ ตำบลทุ่งแก

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	ประเภทปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่
๗	นางไพรัตน์ เหาะเหิน	งานทอผ้า	๒๔ หมู่ ๒ ตำบลทุ่งแก
๘	นางบุษบา สุวรรณโคตร	งานทอผ้า	๕๕ หมู่ ๒ ตำบลทุ่งแก
๙	นางนิตยา วงษ์นิล	งานทอผ้า	๑๖๗ หมู่ ๔ ตำบลทุ่งแก
๑๐	นางทองอ่อน อาสานอก	งานทอผ้า	๒๖ หมู่ ๙ ตำบลทุ่งแก
๑๑	นางบุญฮู้ พลขันติ	งานทอผ้า	๑๑๗ หมู่ ๙ ตำบลทุ่งแก
๑๒	น.ส.ไพรรินทร์ พันสวัสดิ์	งานเย็บปัก	๑๔๖ หมู่ ๑๐ ตำบลทุ่งแก

สาขาด้านอุตสาหกรรม

คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต ได้แก่ การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ, ตู้, เตียง)

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	ประเภทปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่
๑	นายสมแบ่ง ยั่งยืน	การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป	๑๘ หมู่ ๑ ตำบลทุ่งแก
๒	นายประดิษ ประเสริฐศิลป์	การทำเครื่องเรือนจากไม้ไผ่	๔๖ หมู่ ๒ ตำบลทุ่งแก
๓	นายเพชร บุราณรมย์	การทำไม้แปรรูป	๑๒ หมู่ ๔ ตำบลทุ่งแก
๔	นายพงศ์ศักดิ์ พิมพ์โพสาคาม	การทำโต๊ะ ตู้ เตียง	๑๔๖ หมู่ ๑๐ ตำบลทุ่งแก

สาขาด้านการแพทย์ไทย

คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน ได้แก่ การหัตถเวชกรรมไทย (การนวด/การนวดประคบสมุนไพร) การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	ประเภทปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่
๑	นางรัตนา ยั่งยืน	การนวดแผนไทย	๑๘ หมู่ ๑ ตำบลทุ่งแก
๒	นายประเสริฐ แก้วมีสี	การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค	๘ หมู่ ๑ ตำบลทุ่งแก
๓	นายประไพ สุขานนท์	การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค	๒๐ หมู่ ๑ ตำบลทุ่งแก
๔	นางทองฤทธิ์ วงค์กองแก้ว	การใช้สมุนไพร	๑๔๑ หมู่ ๔ ตำบลทุ่งแก
๕	นางเล็ก ชัยวงษา	การใช้สมุนไพรพื้นบ้าน	๑๔ หมู่ ๙ ตำบลทุ่งแก
๖	นายบุญกอง สุพระวงศ์	การใช้สมุนไพรพื้นบ้าน	๙๐ หมู่ ๙ ตำบลทุ่งแก
๗	นางวงเดือน โพนมั่น	การใช้สมุนไพรพื้นบ้าน	๑๒๙ หมู่ ๙ ตำบลทุ่งแก
๘	นายสนธยา สุพระวงศ์	การใช้สมุนไพรพื้นบ้าน	๑๔๔ หมู่ ๙ ตำบลทุ่งแก
๙	นางอรอุมา สารบาล	การนวดแผนโบราณ	๑๕๕ หมู่ ๙ ตำบลทุ่งแก
๑๐	นายสุบรรณ โคตรปัญญา	การนวดแผนโบราณ	๙๖ หมู่ ๙ ตำบลทุ่งแก

สาขาด้านศิลปกรรม

คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่างๆ ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ ดนตรี ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	ประเภทปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่
๑	นางรุ่งอรุณ พันธ์นาหว้า	นาฏศิลป์	๓๖ หมู่ ๑ ตำบลทุ่งแก

สาขาด้านอื่นๆ

คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารไทย อาหารพื้นบ้าน

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	ประเภทปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่
๑	นายเกษม คำไหล	ศาสนา	๑๗ หมู่ ๑ ตำบลทุ่งแก
๒	นายสุบิน ไชยสาคร	พิธีกรรม ศาสนา	๑๑๐ หมู่ ๒ ตำบลทุ่งแก
๓	นายแดง อำนาจ	พิธีกรรม	๓/๔ หมู่ ๔ ตำบลทุ่งแก
๔	นายวิไล มูลหลาย	ศาสนา	๓๖ หมู่ ๔ ตำบลทุ่งแก
๕	นายไพรัตน ศรีวสุทธิ์	ประเพณีบุญบั้งไฟ	๕๘ หมู่ ๕ ตำบลทุ่งแก
๖	นายเลียง ศรีหัวทน	ศาสนา	๑๕ หมู่ ๕ ตำบลทุ่งแก
๗	นายจ้อย โคตรปัญญา	ประเพณีบุญบั้งไฟ	๓๒ หมู่ ๕ ตำบลทุ่งแก
๘	นายอัมพร เงาศรี	ศาสนา	๑๘ หมู่ ๙ ตำบลทุ่งแก
๙	นายเพียร วิจิตร	ศาสนา	๘๗ หมู่ ๙ ตำบลทุ่งแก

